

ENS POSEM D'ACORD?

LA MEDIACIÓ, UNA BONA EINA EN LES SEPARACIONS

En el moment de la separació, la primera idea per a moltes persones és la d'anar al jutjat, amb l'esperança d'aconseguir que es compleixin les exigències de cadascú. Però, malgrat les dificultats i les renúncies que caldrà fer, la mediació és una via alternativa, molt millor per als fills i filles que la via judicial. Us expliquem en què consisteix.

TEXT: **MONTSERRAT TUR**
FOTOS: **BOGDAN MIGULSKI**

Quan arriba el moment difícil del trencament d'una parella, és transcendental tenir consciència que, per assegurar el benestar present i futur de tots els implicats i especialment el dels fills i les filles, cal fer-ho tan bé com es pugui. I què vol dir fer-ho bé? Intentaré explicar-me.

No hi ha dubte que els efectes negatius d'una ruptura familiar, si n'hi ha, provenen sempre de la gestió que pugui fer la parella del seu conflicte i, si hi ha fills en comú, del fet que aquesta gestió suposi dificultats per mantenir una bona relació entre els progenitors, ja que això repercutirà negativament en els fills i les filles. Per això

és molt important posar tota l'atenció, el temps i les ganes a passar per aquest tràngol, si em permeteu l'expressió, de la manera més amorosa possible. Quan empro el terme «amorosa» m'estic referint a usar sistemes de resolució de conflictes, com és la mediació, que no només ajuden a resoldre el conflicte harmoniosament, sinó que també permeten mantenir la relació amb qualitat entre els progenitors. Això ajuda a preservar els rols parentals. En termes més tècnics diríem que portar bé a terme una ruptura familiar preserva l'aliança parental necessària per a la criança i l'educació dels fills i filles.

És cert que, quan sembla que una parella no és capaç d'arribar a acords entre ells, tradicionalment s'ha buscat el recurs judicial, que significa que una tercera persona prengui la decisió sobre el futur d'aquella família. Hem de saber que en el nostre sistema judicial, els jutges tenen una formació nul·la en tot allò que no sigui el coneixement de les lleis, de manera que no estan formats per entendre ni atendre la part emocional d'una ruptura. Això, sumat a la inoperància actual del sistema judicial en matèria de família, els llargs terminis que s'han d'esperar i altres floretes que ara no explicarem, fa ben poc aconsellable el recurs a aquesta via. La via judicial és una via adversarial, que enfronta l'un contra l'altre i, per tant, perjudica i contamina absolutament les relacions dels progenitors. El sistema judicial no aporta les solucions necessàries per tal de resoldre el conflicte sense deixar vencedors i vençuts, perquè està pensat per determinar qui guanya i qui perd, qui té la raó i qui no, i per això és totalment inoperant per resoldre la complexitat del caos que suposa una ruptura familiar.

Afortunadament, els darrers anys han sorgit diferents propostes per tal de resoldre els conflictes familiars fora dels tribunals. Aquestes propostes es poden englobar en el que anomenem la resolució alternativa de conflictes, entre les quals la mediació apareix com una fórmula privilegiada.

Com dèiem, quan una parella trenca, malgrat tot ha d'arribar a acords sobre el que podríem anomenar la «nova logística familiar». Cal pensar i decidir, per exemple, qui anirà a buscar la nena a l'escola, per quin compte corrent passaran els rebuts de l'escola de música, qui es queda amb els nens el cap de setmana del pont, el lloguer del pis, qui el paga, venem la casa o no... I, com aquestes, moltíssimes preguntes que cal respondre. I fóra bo que trobéssim aquestes respostes per nosaltres mateixos, entenent i acceptant que no hauria de ser una tercera persona, aliena al conflicte, qui decidís sobre la nostra vida. A més, aquesta tercera persona –el jutge– no podrà donar una resposta tan adequada com la que nosaltres mateixos trobarem, ni aconseguirà la implicació de les dues parts en el compliment de la seva decisió.

UNA TÈCNICA ALTERNATIVA

La mediació és una tècnica alternativa al sistema judicial per a la resolució de conflictes. Consisteix en un procediment estructurat basat en el diàleg, l'escolta activa i l'empatia. La mediació sempre és voluntària i confidencial. Vol facilitar la comunicació entre les persones, perquè gestionin elles mateixes una solució als conflictes que les afecten, tot això amb l'acompanyament d'una persona mediadora, que és un tercer imparcial que acompanya la parella en el procés de mediació.

No hi ha dubte que els efectes negatius d'una ruptura familiar, si n'hi ha, provenen sempre de la gestió que pugui fer la parella del seu conflicte.

Hi ha algunes característiques que ens ajudaran a comprendre-la millor:

- La mediació sempre és **voluntària**, tant pel que fa a la possibilitat d'acollir-se a un procés de mediació, com a la possibilitat de no seguir endavant.
- La mediació sempre és **confidencial**. Cal mantenir la reserva absoluta sobre allò que es parla a les sessions de mediació, i no s'ha de divulgar cap dada sobre l'objecte de la mediació.
- La mediació té un caràcter **personalíssim**. Les persones implicades han d'estar presents en totes les sessions, per bé que darrerament comencen a fer-se mediacions en línia.
- La mediació ha de regir-se pel **principi de la bona fe**. Les parts han d'actuar amb respecte l'una cap a l'altra i amb esperit de col·laboració. No pot fer-se servir la mediació per allargar un judici, o amb qualsevol altra finalitat que no sigui arribar a acords amb l'altra persona.
- En la mediació hi ha d'haver **bilateralitat**. Les dues

parts han de disposar de les mateixes oportunitats, especialment per expressar-se.

La persona mediadora sempre ha de ser imparcial en relació a les dues parts, i neutral quant al resultat de la mediació. No imposa ni solucions, ni acords concrets. Si no s'arriba a un acord la persona mediadora no pot ser cridada a declarar com a perit ni com a testimoni al procés relacionat amb l'objecte de la mediació. En cas que malgrat tot la cridin, ha de renunciar a participar en aquests processos. Malgrat que cadascú té els seus interessos personals, tant les persones que estan portant a terme la mediació com el mediador han de vetllar per atendre l'interès dels infants i adolescents implicats en els aspectes que es tracten en la mediació.

ASSUMIR LA RESPONSABILITAT

La mediació permet a les parts portar el timó del seu procés de ruptura i, especialment, tenir el control sobre el resultat. En qualsevol trencament de parella és fonamental assumir la responsabilitat de ser el protagonista de la ruptura pròpia, i això vol dir assumir la responsabilitat de trobar el millor camí, la millor via per solucionar el conflicte, i organitzar conjuntament la nova vida postdivorci, amb el benestar dels fills i filles com a objectiu. Per això sempre és molt recomanable intentar una mediació.

Cal no oblidar que la mediació fomenta la cultura del diàleg i la comunicació, especialment entre els progenitors. El fet de resoldre el conflicte entre la parella mitjançant aquest sistema de resolució permet que les parts tinguin

Tot són beneficis

La mediació assegura un **millor compliment dels acords** que les parts han pres. Els termes de la ruptura no són imposats per una resolució d'una tercera persona sinó que és la mateixa parella qui decideix. I això fa que la implicació de les parts en el compliment dels acords sigui més alta.

La mediació permet que **totes les parts implicades sentin que han guanyat**, és el *win-win*, guanyar-guanyar, en comptes del guanyar-perdre del sistema judicial. La mediació afavoreix actituds de col·laboració i cooperació.

La mediació acompanya les parts per **visualitzar interessos compartits**, que en el cas dels progenitors són molt clars: els fills i filles en comú. Això evita que les parts es posicionin en l'interès individual i en facin una prioritat.

La mediació permet aprendre **noves maneres de trobar solucions**, noves eines, consensuar respostes comunes davant del que podem anomenar «conflictes maleïts», que són conflictes que sempre obstaculitzen una relació i que es poden perpetuar.

La mediació **beneficia els fills i filles**, ja que els permet compartir una vivència positiva sobre la resolució d'un conflicte. La mediació permet que els acords de divorci siguin un vestit a mida, fet d'acord amb les necessitats i els interessos de les parts. I la mediació redueix costos emocionals, de temps i econòmics.

Fóra bo que trobéssim aquestes respostes per nosaltres mateixos. No hauria de ser una tercera persona, aliena al conflicte, qui decidís sobre la nostra vida.

una bona ruptura i puguin mantenir el diàleg entre elles, o si n'és el cas reprendre'l, i preservar així la relació futura com a progenitors en benefici dels fills i l'aliança parental.

La dificultat és que la necessitat de prendre acords es produeix en un context en el qual el dolor, les emocions i el daltabaix econòmic estan molt presents. En una classe de mediació, una alumna em deia que no era tan difícil seure en una taula i parlar. I sí, de vegades ho és, i molt! Proposo un exercici per ajudar a copsar-ho:

Seiem dues persones l'una davant de l'altra. Mirem l'altra persona i pensem que ens ha fet mal, molt de mal o bé que nosaltres li hem fet mal... Com ens sentim?

Indubtablement, quan es produeix la ruptura les emocions prenen el timó de la nostra vida i ens entelen la visió. Però tot i això podem ser capaços d'arribar a acords, d'entendre la posició de l'altre i de prioritzar l'interès comú. La mediació és cultura, i la cultura no s'imposa, s'aprèn. Aprenem a dialogar i a escoltar els altres. ■